

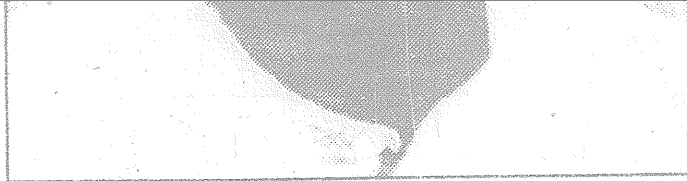
En la loteria literària d'enguany que és el Nobel, el primer i únic premi ha recaigut en Wole Soyinka, un nigerià educat a Anglaterra, que no s'expressa en ioruba, la seva llengua materna sinó en un perfecte anglès, com la danesa Dinesen/Blixen, una gran escriptora que ha hagut d'esperar, a la tomba, la indústria de Hollywood per ser mundialment famosa. L'agorament del jurat que concedeix el Nobel de literatura sempre té els seus límits com és ben palès. Per altra banda, no és gens estrany que es parli de la geopolítica que practiquen els qui atorguen el premi. Pot ser casual, però l'any d'informació mundial del sindicat polo-

mentre els escriptors de Simon, un estilista d'una llengua de cultura universal, la francesa (encara ara la monarquia anglesa signa en aquesta llengua). Com es pot comprovar en cinc anys -1980-85- l'ardidesa sueca és més que relativa, a més del fet que cada any sembla que el premi no s'atorga a una persona sinó contra algú altre i, periòdicament, sorgeix alguna veu autoritzada, com George Steiner, que parla de l'honor, per a un escriptor, de no rebre el Nobel.

Infimes possibilitats

Davant d'aquest panorama, les possibilitats anuals del nostre can-

anglesa, tota la literatura subjacent en les seves obres. No hi ha dubte que si les obres del recent Nobel, Soyinka, han estat representades al West End londinenc o al Broadway novaiorqués és perquè han estat escrites en llengua anglesa; una segona llengua, si més no, per als escandinaus cultes. Tampoc no hi ha dubte que en un any d'apartheid hauria estat massa agosarat que el Nobel hagués estat per a Nadine Gordimer, una dona de raça blanca afincada a Sud-àfrica i amb una novel·la prohibida per la censura de Soweto. Amb tot, el Nobel a Soyinka sens dubte desvetllarà interès m cap a la literatura africana . . . llengua

Wole Soyinka

anglesa, mentre els ioruba continuaran amb el seu teatre primitiu expressat en una llengua que la majoria mundial desconexem. Des de la nostra perspectiva, un bon traductor noruec que mai no ha estat a Catalunya, encara que ha traduït unes quantes novel·les catalanes (Rodoreda i Villalon-

ga) continuara en els freds nòrdics mentre nosaltres rumiem títols anglesos per a "Krtu" o "Gertrudis" o "Sol i de dol", o qualsevol de les corprenedores i sublims ficcions poètiques foixianes.

MARTA PESSARRODONA

ELS mexicans, que tenen un sentit molt agut de la sàtira, diuen que no hi ha res més perillós que un totxo amb idees. Tenen raó: si un pallús s'està quiet i es distreu de pensar (una missió gairebé impossible per a ell) probablement ocasionara poques molèsties. Però si li ve la inquietud de tenir iniciatives i portar-les a terme, és qüestió de guardar-se'n, perquè pot fer molt de mal.

La història és plena d'exemples que el lustren aquesta asseveració. Un d'ells -triat a l'atzar- és el de la mixomatosi. L'any 1950, un australià preocupat per l'enorme proliferació de conills en les seves terres, va tenir una idea lluminosa. Si li va ocórrer d'introduir el virus de la mixomatosi per combatre els lepòrids. I sí, sí, fou oli en un llum: en poc de temps, morí el 99 % de la població conillera d'Austràlia. Un èxit! Fins al punt que un francès, impressionat per aquest suc-

cès i queixós dels danys que els animals causaven a les seves hortalsisses, va inocular el virus de la mixomatosi a uns quants conills de la seva granja. I també va trobar oli per al seu llum, tot i que en va apagar d'altres, perquè la malaltia s'estengué per Europa i va ocasionar un desastre ecològic de conseqüències gravíssimes.

Ni caldria dir que aquests exemples són insignificants, comparats amb els avenços que s'han anat aconseguint amb una tenacitat imparabile. L'home és un animal depredador dels més terribles. Des de fa temps, s'aplica amb una fascinació creixent a destruir el planeta que l'aguanta. I com que dins de l'univers infinit la terra és un cos minúscul, sembla que ja li tenim el peu al coll. Amb una

Anem bé?

mena d'exultació dissimulada amb prou feines, l'home proclama triomfalment que ja ha trobat la manera de destruir el món (amb tots nosaltres dins) no una vegada, sinó moltes, amb unes repassades definitives que no deixaran cap ésser vivent. Sembla mentida, però molt sovint fa l'efecte que ens en sentim orgullosos. Som els típics babaus amb idees.

Es clar que hi ha el rosec d'una por dosificada, que els poderosos i els aspirants a ésser-ho fan servir per a espantar-se mútuament i tenir-nos amb l'ai al cor. No es cansen de dir-nos que continuen treballant eficaçment a favor del suicidi col·lectiu, tot vigilant-se (això sí) perquè Déu nos en guard d'un ja està fet. El mal és que la progressió tècnica, sense arribar encara al

mutis final, ens va arruinant a tots i converteix al món en un immens abocador d'escombraries. Ja hem contaminat amb residus atòmics rius i muntanyes, el fons submarí dels oceans i extenses àrees urbanes. Fins i tot l'espai, ara que se'n diu que el conquistem, s'utilitza per a dipositar-hi la brutícia de la terra. Cada vegada sentim més aprensio quan respirem.

Mentrestant, els ciutadans -la carn cremada en perspectiva- mostrem una atonia alarmant, com si no ens hi anés ni ens hi vingués res. No podem pas dir que ja s'ho faran, perquè allò que es proposen de fer ja ens balda des d'ara, insidiosament, devastant el medi que ens és indispensable per a viure. Potser no caldrà que arribin a l'enfadament decisiu de prémer

els botons de l'holocaust, perquè abans ens hauran devorat les deixalles dels experiments científics. Gran honor per a la ciència, astutament entestada a progressar!

El cas és que no ens podem queixar per falta d'informació. Ens alerten constantment. Fa ben poc, l'arquitecte Mose Sjöman, dissenyador d'una nova planta d'energia nuclear de plutoni, ha divulgat que amb només 250 grams de plutoni n'hi ha prou perquè tots els habitants del planeta tinguem càncer. Que bé, oi? Amb un quart de quilò de no res, un pes insignificant que es pot portar a la butxaca, ja podem desgraciar tota la humanitat. Potser no s'havia progressat mai tant, i és evident que la lluita contra el càncer està molt endarrerida amb relació als esforços que es fan a favor seu. Tant bon punt ens vingui de gust, podrem morir com conills.

PERE CALDERS

EN IMPERIO PAGUE MENOS!

COCINA THIMSELL..... 13.900,--
FRIGORIFICO IGNIS..... 32.500,--
FRIGORIFICO AUTOMATICO, 2 puertas.. 39.500,--

EDIFICIO SINGULAR EN VENTA

Maurice Lacroix
OF SWITZERLAND

Maurice Lacroix,
anuncia
la apertura
de su nuevo

ciaread, de realisme. rit positiu. En efecte: dir "nacionalitat", de òptica de dret inter comparat? De què veix la reiterada af nacional si només s nació-tigre de paper?

Aquesta és una suggerida per la nova cia a la Fira del L Frankfurt d'un stand sociació Catalana d' Reitero que la idea és dida i que sol ser mod tenció personal als v Però tot a l' stand exp som allò que no vola fessar que som: An pams: naturalment, de determinar l'ac nacional de la parade "Catalunya-España", exposats uns quants l català -també del Catalans, ja que l' d'editors té aquest sol haver-hi presència ques d'una de les tres tats autònomes que a fan llibres en català. mera impressió, per tot desoladora: aves guir dia a dia l'evoluc dinàmica editorial trobes que no hi a sub-grup de "Filosof gió", hi ha alguns te ritoris de l'abadia d serrat... i llibres de c tractat sobre els bol no em repugna que sigui considerada àpat ni que la filosof gui com un excreme un bolet. S'ho r però, els nostres teol sofs? Penses en due cions notables de p universal: la Bibli Pensament Conter possible gràcies a la ració d'Edicions 62 tació de Barcelona, Filosòfics, de Laia, boració amb la "Jaume Bofill" i la tat de Catalunya. P hi són? La resp aclareix altres dubte l' stand ha estat